

Paskutiniai šių metų mėnesiai šalies teismams intensyvių darbų metas - ne tik nagrinėjamos bylos, bet ir diegiamos teismų administravimo naujos - rengiamasi teismų reformai, kurią įgyvendinus nuo 2018 m. sausio 1 d. šalyje veiks 22 teismai vietoj šiuo metu funkcionuojančių 62.

Prie Panevėžio miesto apylinkės teismo bus prijungti Biržų, Kupiškio, Pasvalio ir Rokiškio rajonų teismai. Teismas vadinsis Panevėžio apylinkės teismas, o rajonuose kaip ir iki šiol dirbs šio teismo padaliniai, pavadinti teismo rūmais.

Pasak Teisėjų tarybos pirmininko Rimvydo Norkaus: „Pasirengimas reformai vyksta sklandžiai ir kitus metus teismai pasitiks su aukštesne darbo kokybe, efektyvesniu žmogiškųjų ir finansinių išteklių valdymu, lengvesnėmis galimybėmis gyventojams kreiptis į teismą ir greitesniu bei pigesniu teismo procesu.“

Įgyvendinus teismų reformą vietoj 49 apylinkių teismų liks 12 apylinkės teismų su 4-5 padaliniais (vadinamais teismo rūmais), vietoj 5 apygardų administracinių teismų veiks 2 apygardų administraciniai teismai. Teismai ir toliau veiks tose pačiose vietovėse ir patalpose, tačiau jie bus administruojami iš keliolikos pagrindinių centrų.

Nuo kitų metų kreiptis į teismą žmogui taps dar paprasčiau - kreipdamiesi į apylinkės teismą gyventojai galės patys pasirinkti, kuriame apylinkės teismo filiale (teismo rūmuose) teikti teismo procesą pradedančius dokumentus.

„Pavyzdžiui, žmogus gyvena Palangos mieste, o jo byla turi būti narinėjama Kretingos teisme. Šiuo metu jis turėtų vykti į Kretingos teismą ir ten priduoti reikalingus procesinius dokumentus. Tuo tarpu nuo kitų metų jis galės tai padaryti savo miesto teisme, o jo pateikti dokumentai teismų sistemos resursais bus pristatomi į tą teismą, kuris bylą nagrinės“, - aiškina R. Norkus.

Teismų reforma užtikrins ir mažesnę atstumą tarp teismo ir proceso dalyvių - nuo kitų metų, atsižvelgdamas į proceso šalių gyvenamąją vietą ir galimybę dalyvauti teismo posėdžiuose, teisėjas turės teisę bylos nagrinėjimą perkelti į bet kuriuos to paties apylinkės teismo rūmus ar kitas patalpas. „Taip bus praplečiamos galimybės greičiau išnagrinėti bylą, taupomos teismo proceso dalyvių lėšos“, - apie naudą piliečiams pasakoja pirmininkas.

R.Norkaus teigimu, teismų lankytojai nuo kitų metų turėtų pajusti ir kokybiškesnį klientų aptarnavimą: „Teismuose diegiant gerosios vadybos principus bus nustatyti bendri teismo klientų aptarnavimo, bylų duomenų valdymo standartai, tai sudarys sąlygas aukštesnei klientų aptarnavimo kokybei teismuose.“

Teismų reforma siekiama užtikrinti ir sklandesnį teismo procesą. Tikimasi, jog naujovės leis suvaldyti bylų srautus visuose šalies teismuose – atsiradus galimybei perduoti bylas nagrinėti teisėjams iš vieno į kitus teismo rūmus, bus suvienodintas teismo rūmų darbo krūvis. Be to, po reformos įgyvendinimo teismų veiklos teritorijos sutaps su policijos ir prokuratūros centrinių padalinių teritoriniu išdėstymu – taip bus panaikinti organizaciniai bylų nagrinėjimo trukdžiai.

„Praktika rodo, jog šiuo metu didieji šalies teismai lėšas panaudoja efektyviau nei mažieji – sudėjus kelių teismo rūmų padalinių lėšas ir jas valdant centralizuotai, lėšos bus panaudojamos efektyviau“, – efektyvesnio teismų išteklių panaudojimo planus pristato R. Norkus.

Pasak pirmininko, sumažinus administravimui skirtas išlaidas, atsiras galimybių teismams nupirkti trūkstamos kompiuterinės įrangos, skirti lėšų teismo patalpų renovavimui, bus optimizuotas lėšų panaudojimas teismo personalo darbo užmokesčiui, sudarytos sąlygos į teismus pritraukti kvalifikuotus savo srities profesionalus.

Nuo kitų metų šalyje vietoj 49 apylinkių teismų liks 12 apylinkės teismų : Alytaus, Kauno, Klaipėdos, Marijampolės, Panevėžio, Plungės, Šiaulių, Tauragės, Telšių, Utenos ir Vilniaus regiono apylinkės teismai su 4-5 padaliniais (vadinamais teismo rūmais) bei Vilniaus miesto apylinkės teismas.

Vietoj 5 apygardų administracinių teismų veiks 2 apygardų administraciniai teismai: Vilniaus apygardos administracinis teismas ir Regionų apygardos administracinis teismas, turėsiantis Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir Panevėžio rūmus.

Be šių teismų, toliau savo veiklą vykdys Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, Lietuvos apeliacinis teismas, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, 5 apygardų teismai.

Pirmasis teismų reformos etapas jau įvyko 2013 m. sujungus Vilniuje, Kaune ir Šiauliuose veikiančius apylinkių teismus.

